

اساسنامه حزب کمونیست ایران

کنگره دوم حزب کمونیست ایران اصلاح اساسنامه پیشین و تدوین متن جدید را به کمیته مرکزی منتخب این کنگره واگذار کرد. این متن جدید می بایست بر مبنای جهت گیری های خود این کنگره تهیه شده و به رای عموم اعضای حزب گذاشته شود، کمیته مرکزی حزب پس از انتخاب کمیسیونهای لازم و بررسی اصلاحیه های رسیده از طرف اعضای حزب، در پلنوم هشتم (سومین پلنوم کمیته مرکزی منتخب کنگره دوم) طرح اساسنامه جدید را باتفاق آرا تصویب کرده و انتشار داد و پس از حدود 3 ماه که برای مطالعه و بررسی اعضای حزب در نظر گرفته شده بود. آنرا به رای گیری از کلیه اعضای حزب گذاشت. نتایج این همه پرسی در پلنوم نهم کمیته مرکزی بتاريخ نیمه اول تیرماه سال جاری ارائه شد و نظر باینکه 93 درصد از اعضای قطعی که تا تاریخ تشکیل این نشست آرایشان به دست کمیته مرکزی رسیده بود، تماما به کلیت اساسنامه رای موافق داده بودند، لذا پلنوم نهم متن اساسنامه جدید را رسماً بعنوان اساسنامه حزب کمونیست ایران، که تبعیت از آن برای همه اعضا و ارگانهای حزبی الزامی بوده و ناظر بر تنظیم مناسبات درونی حزب کمونیست می باشد، اعلام نمود.

فصل اول - تعریف و اهداف حزب

ماده اول:

حزب کمونیست ایران تشکل کمونیستی طبقه کارگر ایران برای سازماندهی و تحقق امر انقلاب اجتماعی سوسیالیستی است. مبنای اعتقادی و اهداف حزب در برنامه حزب کمونیست ایران بیان شده است.

فصل دوم - اصول تشکیلاتی

ماده دوم:

اصل پایه ای سازمانی حزب کمونیست ایران سانترالیسم دمکراتیک است و بر این اساس حزب موازین زیر را مبنای مناسبات تشکیلاتی خود قرار می دهد:

- ۱- تبعیت فرد از قرارها و مصوبات حزب، اقلیت از اکثریت.
- ۲- تبعیت ارگانهای پائین تر از بالاتر و تبعیت تمام حزب از کمیته مرکزی.
- ۳- انتخابی بودن کلیه ارگانهای رهبری از پائین تا بالا. همه ارگانهای رهبری برای دوره های معین انتخاب می شوند.
- ۴- مختار بودن سازمانهای محلی حزب در امور داخلی و محلی خود.

۵- محفوظ بودن حق اقلیت هر سازمان حزبی برای آنکه همه اعضا آن سازمان را از نظر و اختلافات خود با اکثریت مطلع نماید.

تبصره:

مادام و بدرجه ای که ضروریات فعالیت مخفی و مبارزه نظامی ایجاب کند، اجرای کامل اصل انتخابی بودن ارگانهای رهبری - بجز در مورد کمیته مرکزی که در همه حال باید منتخب باشد - محدود می گردد. نحوه تعیین این ارگانها بر طبق موازین مصوب کمیته مرکزی مشخص می شود.

فصل سوم - ساختمان تشکیلاتی

ماده سوم:

حزب کمونیست ایران سازمانی سراسری و متکی به تشکیلاتهای محلی است.

ماده چهارم: تشکیلاتهای محلی

۱- مجموعه ای متشکل از اعضا و نیروهای حزب که در یک محدوده محلی معین، علاوه بر پیشبرد منظم کارهای پایه ای تبلیغ و ترویج کمونیستی و سازماندهی حزبی کارگران، از نفوذ کافی برای تاثیرگذاری بر وجوه دیگر مبارزه طبقه کارگر برخوردار باشد. تشکیلات حزب در آن محل نامیده میشود. تشکیلات محلی حزب پیشبرد کلیه وجوه فعالیت حزب را در قلمرو خود به عهده دارد.

۲- تقسیمات اصلی سازمانی حزب، برحسب محل، از پایین به بالا به ترتیب عبارتند از: تشکیلات محل کار، تشکیلات بخش، تشکیلات شهر، تشکیلات شهرستان و تشکیلات منطقه.

ماده پنجم: تشکیلات مرکزی

تشکیلات مرکزی تشکلی از اعضا حزب است که مستقیماً زیر نظر کمیته مرکزی، به منظور پیشبرد وظائف و امور سراسری حزب، تسهیل امر رهبری کل حزب و هماهنگی فعالیت های محلی سازمان می یابد. فعالیت در تشکیلات مرکزی حزب تابع مقررات و ضوابط ویژه ای است که توسط کمیته مرکزی تعیین می شود.

اعضا تشکیلات مرکزی از میان اعضا داوطلب تشکیلات های محلی، توسط کمیته مرکزی برگزیده می شود.

ماده ششم: تقسیمات سازمانی دیگر

کمیته مرکزی حزب می تواند در صورت لزوم تقسیمات سازمانی دیگری بجز آنچه در اساسنامه تعریف شده است، ایجاد نماید.

ماده هفتم: حوزه

- ۱- سلول پایه حزب کمونیست ایران حوزه است که در محل کار و سکونت کارگران و زحمتکشان با شرکت حداقل سه عضو تشکیل می‌گردد.
- ۲- حوزه موظفند:
  - رابطه حزب با توده‌ها را برقرار کرده و گسترش دهند. به حزب اعضای جدید جلب نمایند، برنامه و سیاست‌های حزب را تبلیغ کنند. نشریات و اوراق تبلیغی حزب را پخش نمایند. جمع‌آوری مستمر کمک‌های مالی را سازمان دهند، کارگران و زحمتکشان محیط فعالیت خود را متحد کنند، آنها را مطابق رهنمودهای حزب متشکل نمایند و فعالیت‌های خود را منظم به حزب گزارش کنند.

ماده هشتم: کمیته‌ها

- ۱- بالاترین ارگان هر تشکیلات محلی، کمیته آن تشکیلات است. کمیته مسئول هدایت تشکیلات تابع خود بر اساس سیاست‌ها و مصوبات حزبی است.
- ۲- هر کمیته از میان اعضا خود یک نفر را بعنوان دبیر تعیین می‌کند. دبیر رابط کمیته با کمیته مافوق است و مسئولیت هماهنگ کردن و نظارت بر فعالیت‌های اعضای کمیته را بعهده دارد و فعالیت‌های کمیته را منظم به کمیته مافوق گزارش می‌دهد.
- ۳- تصمیم‌گیری در کمیته‌ها بر اساس اکثریت مطلق آرا صورت می‌گیرد. هر کمیته در برابر ارگان مافوق دارای مسئولیت جمعی است.
- ۴- کمیته منطقه حق دارد بنام و با مسئولیت خود نشریه منطقه‌ای حزب را منتشر کند.

ماده نهم: کنفرانس منطقه‌ای

- ۱- کنفرانس منطقه‌ای حداقل هر دو سال یکبار با شرکت نمایندگان منتخب تشکیلات‌های محلی، اعضا و علی‌البدل‌های کمیته منطقه و به دعوت کمیته منطقه برگزار می‌شود.

تبصره:

کمیته مرکزی می‌تواند اعضای از حزب را با رای مشورتی به کنفرانس منطقه‌ای دعوت نماید.

- ۲- کنفرانس منطقه‌ای گزارش کمیته منطقه را مورد بررسی قرار می‌دهد، اعضا و علی‌البدل‌های کمیته منطقه را انتخاب می‌کند. سیاست‌های عمومی و منطقه‌ای حزب را مورد بحث قرار می‌دهد و در هر مورد که لازم بداند

توصیه های خود را به شکل مصوبات کنفرانس به کمیته مرکزی و کمیته منطقه ارائه می نماید.

ماده دهم: سازمان کردستان حزب کمونیست ایران

۱- نظر به سابقه مبارزات و محبوبیت و نفوذ توده ای سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان ایران (کومه له) در میان کارگران و زحمتکشان کردستان و جنبش انقلابی خلق کرد، تشکیلات کردستان حزب کمونیست ایران، کومه له نامیده می شود که نام کامل آن چنین است: **سازمان کردستان حزب کمونیست ایران (کومه له)**.

۲- سازمان کردستان حزب کمونیست ایران (کومه له)، تشکیلات منطقه ای حزب کمونیست ایران است و دارای کلیه وظایف، حقوق و اختیارات تشکیلات منطقه ای حزب است.

۳- حزب کمونیست ایران بمنظور رفع موانعی که ستم ملی بر سر راه وحدت طبقاتی پرولتاریای کرد و غیر کرد ایجاد کرده است و با هدف تحکیم رهبری پرولتاری در جنبش انقلابی خلق کرد و تسهیل امر پیوستن توده های هر چه وسیعتری از کارگران و زحمتکشان کردستان به صفوف حزب کمونیست، حقوق ویژه ای را برای تشکیلات خود در کردستان (کومه له) به رسمیت می شناسد.

۴- حقوق و اختیارات ویژه کومه له در آئین نامه حقوق ویژه کومه له، مصوبه کنگره موسس حزب کمونیست ایران تعیین شده است.

۵- آئین نامه حقوق و اختیارات ویژه کومه له متمم اساسنامه حزب کمونیست ایران محسوب شده و پذیرش و تبعیت از آن برای هر عضو حزب کمونیست ایران الزامی است. هرگونه تغییر و اصلاح آئین نامه حقوق ویژه کومه له در اختیار کنگره سراسری حزب است.

فصل چهارم- کنگره

ماده یازدهم:

بالاترین ارگان حزب کنگره است که هر دو سال حداقل یکبار به دعوت کمیته مرکزی تشکیل می شود.

ماده دوازدهم: وظایف و اختیارات کنگره

کنگره حزب:

- ۱- گزارش کمیته مرکزی را مورد بررسی قرار می دهد.
- ۲- برنامه و اساسنامه حزب را تصویب و یا اصلاح می کند.
- ۳- خط مشی سیاسی حزب را تعیین می کند.
- ۴- کمیته مرکزی و علی البدلهای آنرا انتخاب می کند.

ماده سیزدهم: شرکت کنندگان در کنگره عبارتند از:

۱- نمایندگان منتخب هر یک از تشکیلات های حزب به انتخاب اعضای آن تشکیلات.

2- اعضای کمیته مرکزی و علی البدلهای آن.

تبصره ۱:

- ضوابط و نسبت انتخاب نمایندگان برای کنگره قبل از هر کنگره بوسیله کمیته مرکزی تعیین و اعلام می شود.

تبصره ۲:

- کمیته مرکزی می تواند از میان اعضا و پیش عضوهای حزب و از احزاب و گروه های دیگر افرادی را بعنوان ناظر و یا مهمان به کنگره دعوت کند.

ماده چهاردهم:

کنگره با حضور دو سوم شرکت کنندگان صاحب رای رسمی و قابل تشکیل است.

تبصره:

- اعضا کمیته مرکزی و علی البدلهای آن در صورتی که نماینده منتخب تشکیلاتهای حزب برای کنگره نباشند، در کنگره رای مشورتی خواهند داشت.

ماده پانزدهم: کنگره فوق العاده

۱- کمیته مرکزی می تواند دعوت به تشکیل کنگره فوق العاده بنماید.
۲- چنانچه یک دوم اعضای حزب خواستار تشکیل کنگره فوق العاده باشند، کمیته مرکزی موظف به فراخواندن آن می باشد.

فصل پنجم- ارگانهای رهبری مرکزی

ماده شانزدهم:

کمیته مرکزی در فاصله دو کنگره بالاترین ارگان حزب است و کلیه وجوه فعالیت حزب را رهبری می کند.

ماده هفدهم: وظایف و اختیارات کمیته مرکزی

کمیته مرکزی:

۱- مسئول اجرا و پیشبرد مصوبات کنگره است.

- ۲- موسسات و تشکل های گوناگون حزبی را سازماندهی، هدایت و هماهنگ می کند.
- ۳- حزب را در رابطه با احزاب و نیروهای سیاسی دیگر نمایندگی می کند.
- ۴- حزب را از طریق ارگانها و نشریات مرکزی رهبری میکند و آموزش می دهد.
- ۵- اموال و خزانه مرکزی حزب را کنترل کرده و به مصارف مختلف تخصیص می دهد.
- ۶- سازمانهایی را که مطابق ماده چهارم این اساسنامه واجد شرایط لازم هستند، بمثابة تشکیلات های محلی حزب به رسمیت می شناسد و رسمیت آن تشکیلات های حزبی را که شرایط قید شده در ماده مذکور را از دست می دهند لغو می نماید.
- ۷- گزارش کار خود را به کنگره حزب ارائه می دهد.
- ۸- برای هدایت و رهبری مستمر حزب ارگانهای لازم را تعیین می کند و در هر نشست اعضای آنرا از میان اعضای خود انتخاب می نماید.

ماده هجدهم: پلنوم

نشست عمومی کمیته مرکزی (پلنوم) هر سه ماه حداقل یکبار به دعوت دبیر کمیته و یا به تقاضای اکثریت اعضا آن تشکیل می شود. اعضای علی البدل کمیته مرکزی با رای مشورتی در جلسات پلنوم شرکت می کنند.

فصل ششم - عضویت

ماده نوزدهم: عضو

شرط لازم برای عضویت هر فرد در حزب کمونیست ایران این است که:

- 1- برنامه و اساسنامه حزب را پذیرفته و از آن تبعیت کند.
- 2- در یکی از تشکیلاتهای حزب فعالیت نماید.

ماده بیستم: پذیرش عضو

هر متقاضی عضویت که برنامه و اساسنامه حزب را پذیرفته باشد هنگامی به عضویت پذیرفته می شود که:

- 1- دو عضو حزب او را معرفی و عضویت او را توصیه نمایند.
- 2- یک کمیته تشکیلات حزب او را بعنوان عضو آزمایشی بپذیرد.
- 3- دوره آزمایشی (پیش عضویت) را به نحوی رضایت بخش طی کند.

تبصره:

طول دوره آزمایشی حداقل 6 ماه است.

- ۴- پذیرش عضو در کلیه تشکیلات های محلی حزب با تصویب کمیته آن تشکیلات صورت می گیرد.

تبصره:

در موارد خاص که افراد متقاضی عضویت با تشکیلاتهای محلی مربوط نباشند، کمیته مرکزی حزب به امر پذیرش آنها رسیدگی می کند.

ماده بیست و یکم: وظایف عضو

- عضو حزب کمونیست ایران وظیفه دارد که:
- ۱- از اساسنامه، آئین نامه ها و کلیه مصوبات و قرارهای تشکیلاتی حزب تبعیت کند و انضباط حزبی را رعایت نماید.
  - ۲- مستمرا به حزب حق عضویت بپردازد.
  - ۳- در حفظ اسرار، اسناد و اموال حزب کوشا باشد.
  - ۴- نسبت به نقض پرنسب های کمونیستی و حزبی در فعالیت های خود و دیگران حساسیت نشان دهد و با انتقاد اصولی در تصحیح آنها بکوشد.
  - ۵- در ارتقا آگاهی کمونیستی خود و کارگران محیط فعالیتش بکوشد.
  - ۶- مبلغ اهداف حزب باشد و در بسط و تحکیم نفوذ حزب و همبستگی در میان کارگران بکوشد.
  - ۷- وظایف تشکیلاتی محوله را بخوبی انجام دهد و به حزب در انجام دیگر وظایف حزبی یاری رساند.
  - ۸- حزب را منظم در جریان فعالیت های خود قرار دهد.

ماده بیست و دوم: حقوق عضو

- هریک از اعضای حزب کمونیست ایران حق دارد که:
- ۱- در بحث و اظهار نظر پیرامون مواضع و سیاست های حزب از طریق جلسات و نشریات حزبی شرکت کند.
  - ۲- در جلسات تشکیلاتی از مسئولین و ارگانهای حزبی انتقاد نماید.
  - ۳- نظرات، پیشنهادها و انتقادات خود را مستقیما با کلیه ارگانهای بالاتر و منجمله کمیته مرکزی و کنگره در میان بگذارد.
  - ۴- در انتخابات گوناگون تشکیلات خود شرکت کرده، انتخاب کند و انتخاب شود.
  - ۵- در تصمیم گیری های حوزه خود شرکت کند و در اتحاد این تصمیمات دارای رای باشد.

تبصره:

اعضا آزمایشی در تصمیم گیری ها و انتخابات دارای رای مشورتی هستند و نمی توانند به عضویت در ارگانهای رهبری انتخاب شوند. سایر وظائف و حقوق آنها عینا مانند دیگر اعضا است.

ماده بیست و سوم: کناره گیری از عضویت

- ۱- عضویت در حزب کمونیست ایران داوطلبانه است و هر عضو می تواند به میل خود از عضویت در حزب کناره گیری کند.
- ۲- چنانچه عضوی خواهان کناره گیری باشد باید این خواست را رسما به کمیته مافوق اطلاع دهد و موظف است تا مسئولیت های تشکیلاتی خود و همچنین اموال و اسناد حزبی را که در اختیار دارد به تشکیلات مربوطه

باز پس دهد. کمیته مافوق پذیرش درخواست کناره گیری را رسماً به وی اطلاع می دهد.

ماده بیست و چهارم: عضویت سازمانها در حزب کمونیست ایران

- ۱- تشکل ها و گروه های کارگری که خواستار عضویت در حزب کمونیست ایران باشند. در صورت پذیرش برنامه و اساسنامه حزب میتوانند بصورت متشکل به عضویت حزب در آیند.
- ۲- پذیرش عضویت و همچنین برسمیت شناسی این سازمانها از اختیارات کمیته مرکزی حزب است.
- ۳- برسمیت شناخته شدن سازمانها به عنوان تشکیلات های حزبی در ارگانهای مرکزی حزب اعلام می گردد.
- ۴- سازمانهایی که حداقل 6 ماه از اعلام پذیرش آنها گذشته باشد می توانند به کنگره حزبی نماینده بفرستند.

فصل هفتم- اقدامات انضباطی

ماده بیست و پنجم:

مبارزه متشکل کمونیستی مستلزم رعایت ضوابط تشکیلاتی و انضباط حزبی است که هر عضو حزب هنگام ورود داوطلبانه به حزب به آن متعهد می گردد. آگاهی طبقاتی اعضا بهترین ضامن حفظ انضباط حزبی است. با این حال به منظور حفظ استحکام و دیسپلین حزب اقدامات انضباطی زیر، به تناسب خطای صورت گرفته، در موارد کوتاهی اعضا در انجام وظایف و نقض ضوابط تشکیلاتی معمول می گردد:

- ۱- تذکر رسمی
- ۲- توبیخ
- ۳- سلب مسئولیت
- ۴- تعلیق عضویت
- ۵- اخراج

ماده بیست و ششم:

- ۱- معمول داشتن اقدامات انضباطی در مورد اعضا، در صلاحیت کمیته تشکیلاتی است که عضو در آن فعالیت می کند.
- ۲- موارد اقدامات انضباطی باید به کمیته مافوق اطلاع داده شود.
- ۳- هر عضو حق دارد از کمیته بالاتر تقاضای لغو یا تجدید نظر در اقدامات انضباطی مربوط به خود را بنماید. رای این کمیته قطعی است.
- ۴- حداکثر مدت تعلیق از عضویت 6 ماه است.
- ۵- اخراج عضو توسط هر کمیته باید قبلاً به تائید کمیته بالاتر برسد. هر عضو اخراجی حق دارد از کمیته مرکزی تقاضای تجدید نظر نماید.

ماده بیست و هفتم:

- ۱- توبیخ و سلب مسئولیت از اعضای کمیته مرکزی در اختیار پلنوم کمیته مرکزی است. حد نصاب لازم برای تصویب این اقدامات دو سوم آرا است.
- ۲- تعلیق اعضای کمیته مرکزی از عضویت حزب در صلاحیت کنفرانسی مرکب از اعضای کمیته مرکزی، علی البدلها و نمایندگان منتخب کمیته های مناطق است. حدنصاب لازم برای تصمیم گیری در این موارد دو سوم آرا است. در صورت صدور رای تعلیق از عضویت، فرد مربوطه از کمیته مرکزی اخراج می شود.
- ۴- اخراج عضو کمیته مرکزی از حزب در صلاحیت کنگره سراسری حزب است.

آئین نامه حقوق و اختیارات ویژه کومه له

(متمم اساسنامه حزب کمونیست ایران)

فصل اول- حقوق و اختیارات ویژه کومه له

ماده اول:

کومه له دارای کنگره سازمانی و کمیته مرکزی است.

ماده دوم:

کومه له راسا می تواند:

- ۱- مواضع، خط مشی و شعارهای پرولتاریای کردستان را در خصوص مساله ملی و در رابطه با کسب حق تعیین سرنوشت ملت کرد تعیین و تصویب کند.
- ۲- سیاستهای خود مبتنی بر مبانی تاکتیکی عمومی حزب در قبال سایر احزاب و نیروهای سیاسی کرد در ایران و سایر کشورهای منطقه را تعیین کرده و مناسبات خود را با آنان تنظیم نماید.
- ۳- بنام خود در رابطه با مصالح و مسائل خلق کرد، در سطح جهانی و مراجع بین المللی حضور یابد و تصمیمات لازم را اتخاذ کند.
- ۴- سازمانهای غیر حزبی لازم برای پیشبرد سیاستهای خویش در جنبش ملی در کردستان را بوجود آورد.
- ۵- سازمانهای حزبی جدید بوجود آورد. در این موارد لازمست انطباق موازین تشکیلاتی و آئین نامه تشکیل این سازمانها با اصول اساسنامه ای حزب کمونیست به تائید کمیته مرکزی حزب رسیده باشد.
- ۶- جنگ انقلابی خلق کرد را از هر لحاظ سازماندهی و رهبری کند.
- ۷- تاکتیک خود را در زمینه ادامه یا قطع جنگ انقلابی خلق کرد در برابر دولت مرکزی تعیین نماید. در صورت لزوم با دولت مرکزی بر سر مسائل مربوط به مطالبات خلق کرد وارد مذاکره شود و هر جا که مصالح جنبش خلق کرد ایجاب کند قراردادهای لازم را امضا نماید.

۸- حاکمیت انقلابی در کردستان را در همه سطوح سازماندهی و رهبری کند. نحوه شرکت خود را در عالیترین ارگانهای حاکمیت ناشی از پیروزی جنبش خلق کرد تعیین نماید.

تبصره:

کمیته مرکزی کومه له باید کلیه مصوبات، مذاکرات، قراردادهای و اقدامات خود را در رابطه با موارد فوق به کمیته مرکزی حزب کمونیست گزارش دهد.

فصل دوم- ارگانهای رهبری کومه له و رابطه آنها با ارگانهای رهبری حزب

ماده سوم: کنگره

۱- کنگره کومه له در سلسله مراتب حزب بمثابه بالاترین ارگان تشکیلات منطقه ای حزب عمل می کند و در محدوده اختیارات تصریح شده در ماده دوم این آییننامه عالیترین مرجع تصمیم گیری در تعیین سیاست های کومه له است.

۲- کنگره کومه له هر دو سال حداقل یکبار تشکیل می گردد. علاوه بر آن هر گاه کمیته مرکزی حزب کمونیست یا کمیته مرکزی کومه له با یک دوم از اعضای این تشکیلات تقاضا نمایند، کمیته مرکزی کومه له موظف به فراخواندن کنگره کومه له است.

۳- ضوابط و نسبت شرکت کنندگان در کنگره کومه له را کمیته مرکزی کومه له تعیین می نماید.

۴- کنگره کومه له کمیته مرکزی کومه له و علی البدلهای آنرا انتخاب می نماید.

تبصره 1:

کنگره کومه له باید مسائل مطرح شده از سوی کمیته مرکزی حزب کمونیست برای کنگره کومه له را در دستور جلسات خود گنجانده و مورد بحث و بررسی و رای گیری قرار دهد.

تبصره 2:

کمیته مرکزی حزب کمونیست می تواند اعضای از حزب را با رای مشورتی به کنگره کومه له دعوت نماید.

ماده چهارم: کمیته مرکزی

۱- کمیته رهبری کننده تشکیلات کومه له، کمیته مرکزی نامیده می شود.
۲- کمیته مرکزی کومه له بمثابه یک کمیته منطقه ای حزب از کمیته مرکزی حزب کمونیست تبعیت می کند.
در عین حال کمیته مرکزی کومه له مجری مصوبات کنگره کومه له است.